

[//sites/default/files/kfinder/images/mpasis.jpg](#)

ΛΕΣΒΟΣ News	Πολιτική	Κοινωνία	Οικονομία	Αθλητικά	Πολιτισμός	Αστυνομικό Ρεπορτάζ	Εκπαίδευση	Εργασία
Αγροτικά - Αλιεία	Περιβάλλον	Τουρισμός	Υγεία	Ναυτιλιακά - Μεταφορές	Βιβλίο (/articles/news-	Μουσείο Σίγρι - Γεωπάρκο		

Σ.Σαράντου και Γ.Καρβούνης: Πρόσφυγες του 1922 στο Μόλυβο για τους πρόσφυγες του σήμερα

Κυριακή, 24/01/2016 | Κοινωνία

Ο 94χρονος Γιώργος Καβούνης έξω από το σπίτι του στο Μόλυβο.

Ο 96χρονος Σαράντος Σαράντου στο σπίτι του στο Μόλυβο.

Αν και νησιώτης, ο 96χρονος **Σαράντος Σαράντου** δεν αγάπησε ποτέ τη θάλασσα. Ακόμη και σήμερα θυμάται την πρώτη φορά που ταξίδεψε σε αυτήν, το 1922, ως κυνηγημένος. «Ελεγα σαν παιδάκι: Δεν είναι καλή η θάλασσα, μπαμπά, δεν είναι καλή», λέει.

Όλα τα αδέρφια του έγιναν αργότερα ναυτικοί, αλλά εκείνος αποφάσισε να μην «πατήσει στο νερό». Εμεινε στη στεριά και έφτιαξε το μαγαζί του σε ένα σοκάκι του Μολύβου. Πουλούσε υφάσματα, δαντέλες και κουμπιά. Απέκτησε παιδιά, εγγόνια και δισέγγονο και τα προίκισε με σπίτια έπειτα από πολλά χρόνια δουλειάς, ώσπου το περασμένο καλοκαίρι αντίκρισε ξανά εικόνες που είχε ζήσει ο ίδιος ως παιδί.

«Νιώθω αυτούς που έρχονται εδώ. Η καρδιά μου τους πονεί, διότι πέρασα και εγώ αυτά τα άσχημα χρόνια ως πρόσφυγας», λέει για τις οικογένειες των Σύρων που φτάνουν στη Λέσβο καθημερινά από τα τουρκικά παράλια.

Σε αυτό το νησί του Βορειοανατολικού Αιγαίου, που έγινε βασική πύλη εισόδου των προσφυγικών ροών με περισσότερες από 500.000 αφίξεις πέρυσι, σχεδόν κάθε σπίτι έχει να διηγηθεί δικές του ιστορίες ξεριζωμού. Οι γονείς ή οι παππούδες αρκετών ντόπιων εγκαταστάθηκαν εδώ από τη Μικρά Ασία, με αποτέλεσμα με τους διωγμούς του 1922 και την ανταλλαγή πληθυσμών που ακολούθησε τα επόμενα χρόνια, το 45% του πληθυσμού στον Δήμο Μυτιλήνης να αποτελείται από πρόσφυγες. Οσο περνούν τα χρόνια όμως, μαρτυρίες Μικρασιατών που πραγματοποίησαν οι ίδιοι αυτό το ταξίδι γίνονται όλο και πιο σπάνιες.

Οι μαρτυρίες

Στον Μόλυβο, σε σπίτια που απέχουν περίπου δέκα σκαλοπάτια μεταξύ τους, ζουν σήμερα δύο ηλικιωμένοι που είχαν φτάσει στη Λέσβο ως βρέφη μέσα σε βάρκες κατά τη μικρασιατική καταστροφή. Ο **Σαράντος Σαράντου** και ο **Γιώργος Καβούνης** γεννήθηκαν στο χωριό Σκουπιά (ή Σκοπιά) στο νησί Αλώνη (αλλιώς γνωστό στα τουρκικά ως Πασαλιμάνι) στη Θάλασσα του Μαρμαρά.

«Ηρθαμε τον Αύγουστο του 1922 στον Μόλυβο με το καϊκι του πατέρα μου. Τεσσάρων μηνών με 'φέραν, πρόσφυγα», λέει ο κ. Καβούνης όταν τον συναντούμε στο σπίτι του. «Μας έλεγαν ότι στο χωριό μας είχαμε αμπέλια και ζούσαμε καλά. Εδώ δεν είχαμε τίποτα», προσθέτει.

Στις αναφορές τους τότε τα μέλη της Επιτροπής Αποκαταστάσεως Προσφύγων έγραφαν ότι οι ξυπόλητοι πρόσφυγες φορούσαν παπούτσια από λάστιχα, ντύνονταν με σάκους για το αλεύρι και χρησιμοποιούσαν κονσερβοκούτια σαν κασαρόλες. Οσοι δεν προέρχονταν από τα νησιά του Μαρμαρά όπως ο κ. Καβούνης, αλλά από τα βάθη της Ασίας, ταξίδευαν μέχρι τη Σμύρνη με άμαξες ή τρένα και περνούσαν έπειτα στην Ελλάδα. Οι γονείς του κ. Καβούνη δεν πρόλαβαν να πάρουν κάποια από τα υπάρχοντά τους μαζί. Μόνο μια γειτόνισσά τους διέσωσε το εικόνημα της Αγίας Άννας από την εκκλησία του χωριού..

Με το οικογενειακό καϊκι έφτασε στη Λέσβο και ο κ. Σαράντου. «Ο πατέρας μου σκεφτόταν ότι κάποια στιγμή θα ξαναγυρίσουμε στην πατρίδα, γι' αυτό καθίσαμε σε μια αποθήκη. Μας έδιναν σπίτι και δεν το ήθελε, μας έδιναν κτήματα εδώ και δεν τα ήθελε. Είχε τη γνώμη ότι θα πηγαίναμε πίσω», λέει.

Η οικογένεια του κ. Σαράντου ήταν από τις πιο εύπορες στη Σκουπιά. «Ο πατέρας μου ήταν νοικοκύρης και η μάνα μου η πρώτη του χωριού», λέει. Οποτε έφταναν ταξιδιώτες στο χωριό φιλοξενούνταν στο σπίτι τους. Ο πατέρας του μιλούσε άπταιστα τουρκικά και δεν ήταν ψαράς όπως πολλοί συγχωριτίτες του, αλλά έμπορος. Μετέφερε κρασί στο Πατριαρχείο της Κωνσταντινούπολης και παστά ψάρια στη Μυτιλήνη.

Όταν εγκαταστάθηκαν όμως στον Μόλυβο έχασαν όλα όσα είχαν αποκτήσει. Ο πατέρας του είχε καταφέρει να πάρει μαζί του κάποια χρήματα, αλλά τα ξόδεψε όλα όταν αρρώστησαν βαριά οι δύο κόρες της οικογένειας. «Το καϊκι χάλασε και ο πατέρας μου έκανε μέχρι και τον χαμάλη για να μας ζήσει», λέει ο κ. Σαράντου.

«Γύρευα ψωμί στη μητέρα μου και δεν είχε να μου δώσει. Ελεγε ότι τα δύο της παιδιά –που μεγάλωσαν στη Σκουπιά– έζησαν καλά και ότι τα άλλα δύο που ήρθαν εδώ υποφέρουν. Τη γνώρισα τη φτώχεια, γι' αυτό και λυπάμαι όταν μαθαίνω ότι έρχονται και τώρα άνθρωποι που πνίγονται και υποφέρουν. Τους λυπάμαι πολύ».

Μπροστά στις αφίξεις

Σχεδόν καθημερινά τα σκάφη του Λιμενικού Σώματος αποβιβάζουν στο λιμάνι του Μολύβου Σύρους πρόσφυγες που διασώζονται στα νερά του Αιγαίου. Στις αρχές του καλοκαιριού, πέρα από εθελοντές και ντόπιους, δεν υπήρχε κανένας εκπρόσωπος κρατικής υπηρεσίας στον Μόλυβο για να αναλάβει τη διαχείριση των αφίξεων. Οικογένειες με παιδιά –σε κάποιες περιπτώσεις με βρέφη λίγων ημερών– ξαπόστειναν κάτω από μια τέντα που είχε στηθεί πρόχειρα πίσω από τις ταβέρνες του χωριού περιμένοντας να βρουν τρόπο μετάβασης στα κέντρα καταγραφής.

Σήμερα η εικόνα είναι διαφορετική. Και πάλι ντόπιοι, ψαράδες, εθελοντές και μέλη μη κυβερνητικών οργανώσεων καλούνται να βοηθήσουν. Το τελευταίο διάστημα όμως η υποδοχή των προσφύγων γίνεται πιο οργανωμένα. Εξω από τη γειτονική Σκάλα Συκαμιάς έχει στηθεί σταθμός μετεπιβίβασης και βραχύβιας φιλοξενίας, ενώ τα δρομολόγια προς το νότιο μέρος του νησιού –όπου γίνεται η δακτυλοσκόπηση– είναι πιο τακτικά.

Ο κ. Σαράντου αποφεύγει να κατηγοριζει μέχρι το λιμάνι, η υγεία του άλλωστε δεν επιτρέπει πολλές εξόδους από το σπίτι. Όταν βγαίνουμε μαζί του στο μπαλκόνι για να κοιτάξουμε το Αιγαίο, η κόρη του τον καλύπτει με μια ρόμπα για να μην κρυώσει.

Ο κ. Καβούνης πάντως, στα 94 του χρόνια, βγαίνει ακόμη για βαρκάδα με το καϊκι του όποτε έχει καλό καιρό και θλιβεται στη θέα των Σύρων προσφύγων. «Κρίμα είναι τα μωρά, πολύ κρίμα. Φεύγουν τα παιδιά από τα χέρια τους στη θάλασσα και πνίγονται», λέει και μιλάει με θαυμασμό για τους ψαράδες του Μόλυβου που κάθε τόσο «σώζουν οικογένειες από τα κύματα».

Το καλοκαίρι, σε μία από τις βόλτες του στη θάλασσα, ο κ. Καβούνης παραλίγο να πέσει πάνω σε μια μισοβουλιαγμένη πλαστική βάρκα, από αυτές που χρησιμοποιούν οι πρόσφυγες για να διασχίσουν το Αιγαίο. «Ερχονται με τα λαστιχένια. Βάζουν 50 άτομα σε ένα σκάφος που είναι εννιά μέτρα. Όταν μπουν τόσο μέσα, η βάρκα γίνεται ένα με τη θάλασσα και κάθονται στα νερά. Τι περιμένετε να κάνει αυτό το σκάφος; Γιατί μπαίνουν τόσο πολλοί;», λέει. Δεν θυμάται με ακρίβεια πόσο άνθρωποι είχαν στριμωχτεί στο καϊκι που μετέφερε τον ίδιο το 1922. Ξέρει πάντως ότι δύο οικογένειες είχαν πραγματοποιήσει μαζί τότε το ταξίδι.

Αναμνήσεις και νέο ξεκίνημα στη Λέσβο

Μακριά από τον Μόλυβο βρίσκεται το αμιγώς προσφυγικό χωριό της Σκάλας Λουτρών. Δημιουργήθηκε το 1931, όταν το ελληνικό κράτος κατασκεύασε εκεί 25 πανομοιότυπες κατοικίες και τις παραχώρησε σε ισάριθμες οικογένειες που είχαν φτάσει στο νησί το 1922.

Σήμερα, στο πρώην δημοτικό σχολείο του χωριού, οι απόγονοι αυτών των οικογενειών έχουν στήσει ένα Μουσείο Προσφυγικής Μνήμης με σπάνια μικρασιατικά κειμήλια. Στις γυάλινες προθήκες του τοποθέτησαν παραδοσιακές φορεσιές, ρολόγια και τσάντες της εποχής, βαπτιστικά ρούχα και μία μακέτα της Σμύρνης, όπως ακριβώς ήταν πριν από τους διωγμούς, ενώ σε έναν χάρτη σημείωσαν τα χωριά καταγωγής των Ελλήνων προσφύγων στη Μ. Ασία και τα μέρη όπου αυτοί εγκαταστάθηκαν στην Ελλάδα.

Σε βιβλία του μουσείου, με πλούσιο φωτογραφικό αρχείο από εκείνη την εποχή, εικονίζονται πνιγμένοι Μικρασιάτες – θυμίζοντας αντίστοιχες σημερινές φωτογραφίες με νεκρούς πρόσφυγες στα ίδια

παράλια.

«Ερχονταν με ελάχιστα υπάρχοντα τότε, κρατώντας τα ρούχα τους και τα παιδιά τους», λέει ο Δημήτρης Παπαχρυσός, καθώς μας ξεναγεί στον χώρο. «Πολλές από τις ιστορίες που διηγούνταν οι παππούδες μας ή οι γονείς μας φαίνονταν απίστευτες, γιατί δεν μπορούσαμε να φανταστούμε ότι υπήρχε τόση απανθρωπιά, τόσο μίσος. Δεν καταλαβαίναμε ότι κάποιος μπορεί να κινδυνεύει τόσο πολύ, που θα αναγκαστεί να αφήσει το σπίτι του. Σήμερα, τουλάχιστον εδώ στο νησί μας, βλέπουμε αυτό να επαναλαμβάνεται με τους Σύρους».

Ο κ. Σαράντος και ο κ. Καβούνης πάντως δεν έχουν κρατήσει ενθύμια του δικού τους προσφυγικού παρελθόντος. Τα δωμάτιά τους είναι γεμάτα αντικείμενα από τις ζωές που έφτιαξαν στη Λέσβο. Οι οικογένειές τους μάλιστα συγγένεψαν, καθώς οι δύο ηλικιωμένοι σήμερα μοιράζονται μία διασέγγονη, τη Μελωδία.

Στο δικό του σπίτι ο κ. Καβούνης έχει κρεμάσει την εικόνα του ψαροκάικου του και ένα αναμνηστικό μετάλλιο από τη συμμετοχή του στην εθνική αντίσταση κατά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Ως μηχανικός πλοίου, τότε, συμμετείχε στη μεταφορά όπλων και ασυρμάτων σε διάφορα μέρη της Ελλάδας, ενώ μαζί με το υπόλοιπο πλήρωμα είχαν διασώσει 50 Έλληνες Εβραίους από τα ναζιστικά στρατεύματα.

Αντίστοιχα ο κ. Σαράντου κρατάει φωτογραφίες από το μαγαζί που είχε φτιάξει στον Μόλυβο και λυπάται που δεν το έχει σήμερα ανοιχτό για να προσφέρει κάτι στους Σύρους που φτάνουν στο νησί. Ηθελε, όπως λέει, να σπουδάσει, αλλά, όταν ήταν νέος, δεν υπήρχε γυμνάσιο στον Μόλυβο, και η οικογένειά του δεν είχε αρκετά χρήματα για να τον στείλει μακριά. Γι' αυτό και ακολούθησε άλλον δρόμο.

«Σαν παιδάκι είχα βάλει καραμέλες σε μια κάσα και τις πουλούσα για να μπορέσω να δημιουργηθώ. Και όταν έγινα μεγάλος ανοίξαμε το μαγαζί», λέει. Ένα από τα εγγόνια του θυμάται ότι αυτό το μαγαζί ήταν το μοναδικό στην περιοχή. Στα πρώτα χρόνια λειτουργίας του δεν δεχόταν πληρωμές σε χρήματα, αλλά δούλευε με ανταλλαγή προϊόντων.

«Δεν μας ήθελαν όλοι οι ντόπιοι, γιατί πήραμε τα πόστα», λέει ο 96χρονος. «Οι πλούσιοι εδώ στον Μόλυβο έγιναν φτωχοί και οι Μικρασιάτες πλούσιοι. Ήταν ξύπνιοι άνθρωποι, δουλευταράδες. Και μπορώ να σου πω ότι, αν και στην αρχή υποφέραμε, στην πορεία σε ορισμένους δίναμε εμείς δουλειά».

Δείτε το βίντεο με τις μαρτυρίες:

318
Like

googleplus

0 Comments

Sort by **Newest**

Add a comment...

Facebook Comments Plugin

16/07/17 - 21:31

Κι όμως συμβαίνει και αυτό: κλοπές στη σεισμόπληκτη Βρίσα ([/articles/news-categories/koinonia/ki-omos-symvainei-kai-ayto-klopes-sti-seismoplikti-vrisa](http://articles/news-categories/koinonia/ki-omos-symvainei-kai-ayto-klopes-sti-seismoplikti-vrisa))

Τα πρώτα κρούσματα κλοπών άρχισαν να εμφανίζονται στη Βρίσα και όλα δείχνουν ότι η αστυνομική επίσημη απάντηση.

Στο ιστολόγιο **"Κάτω από τον Πλάτανο"** (<http://vatera.gr/platanos/?p=17877>) διαβάζουμε:

[/articles/news-categories/koinonia/ki-omos-symvainei-kai-ayto-klopes-sti-seismoplikti-vrisa](http://articles/news-categories/koinonia/ki-omos-symvainei-kai-ayto-klopes-sti-seismoplikti-vrisa)

16/07/17 - 19:53

Η κατασκηνωτική περίοδος των Προσκόπων της Λέσβου ([/articles/news-categories/koinonia/i-kataskinotiki-periodos-ton-proskopon-tis-lesvou](http://articles/news-categories/koinonia/i-kataskinotiki-periodos-ton-proskopon-tis-lesvou))

Άλλο ένα όμορφο αλλιώτικο καλοκαίρι ζουν τα Λυκόπουλα (παιδιά ηλικίας 6 έως 11 ετών), οι Πρόσκοποι (νέοι έφηβοι ηλικίας 12 έως 15 ετών) και οι Ανιχνευτές (μεγάλη έφηβοι ηλικίας 16 έως 18 ετών) των Συστημάτων της Περιφερειακής Εφορείας Προσκόπων Λέσβου.

[/articles/news-categories/koinonia/i-kataskinotiki-periodos-ton-proskopon-tis-lesvou](http://articles/news-categories/koinonia/i-kataskinotiki-periodos-ton-proskopon-tis-lesvou)

στην αίθουσα πολλαπλών χρήσεων στο πάρκο Ιππείου

έλα κι εσύ !!!

15/07/17 - 07:34

Εθελοντική Αιμοδοσία στο Ίππειο ([/articles/news-categories/koinonia/ethelontiki-aimodosia-sto-ippeios-2](http://articles/news-categories/koinonia/ethelontiki-aimodosia-sto-ippeios-2))

Γνωρίζεις, ότι για να σωθεί ένας βαριά τραυματισμένος από τροχαίο ατύχημα χρειάζονται 20,30 ή ακόμη και 50 αιμοδότες;

Γνωρίζεις ότι για να γίνει καρδιοχειρουργική επέμβαση χρειάζονται 10 έως 12 αιμοδότες;

Επειδή όλοι είμαστε ίσοι στην ανάγκη για αίμα σε καλούμε να λάβεις μέρος στην...

[/articles/news-categories/koinonia/ethelontiki-aimodosia-sto-ippeios-2](http://articles/news-categories/koinonia/ethelontiki-aimodosia-sto-ippeios-2)

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΕΠΙΣΗΣ

Η ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΛΕΣΒΟΥ ΣΕ ΕΙΚΟΝΕΣ

[\(articles/news-categories/agrotika-alieia/deytera-10-iovliov-xekinaei-i-dakoktonia-sti-lesvo\)](#)

Copyright © 2010-2017 Lesvosnews.net

Ταυτότητα | Όροι

Σ;